

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1928 kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning
angående vissa byggnadsarbeten m. m. inom riksbankens
fastigheter i Jönköping och Uppsala.*

I en till bankoutskottet ställd, den 3 maj 1928 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken gjort framställning om beredande av medel för utförande av vissa byggnadsarbeten m. m. inom riksbankens fastigheter i Jönköping och Uppsala.

Beträffande fastigheten i Jönköping hava fullmäktige i skrivelsen anfört huvudsakligen följande:

Ang. riksbankens byggnad i Jönköping.

1888 års riksdag beslöt, i anledning av därom väckta motioner, bemyndiga fullmäktige att inköpa lämplig och välbelägen tomt i Jönköping och för riksbankens därvarande avdelningskontor låta å nämnda tomt uppföra en ändamålsenlig byggnad för en kostnad av i ett för allt högst 60 000 kronor. Härav beräknades för inköp av tomten 12 000 kronor. Jämlikt detta bemyndigande uppfördes sedermera i enlighet med uppgjorda ritningar och kostnadsförslag en byggnad av sten i två våningar med källare och vind.

I skrivelse den 14 nästlidna april har styrelsen för avdelningskontoret gjort framställning om dels vissa tillbyggnader och förändringar inom ifrågasvarande fastighet, dels införande av värmeledning och sanitär inredning i bankbyggnaden, dels ock anordnande av tvättstuga i byggnadens källare.

Beträffande *tillbyggnaderna* har styrelsen föreslagit, att två utbyggnader av en vånings höjd utföras åt gårdssidan. Genom den *ena* av dessa skulle erhållas en arkivlokal med vägghyllor tillräckliga för tio års räkenskaper samt en avsevärd mängd äldre arkivalier. Golvytan inom nämnda lokal beräknas bliva så stor, att silverräkningen, vilken för närvarande försiggår inom expeditionslokalen, kan flyttas till arkivlokalen. En sådan anordning skulle bereda större utrymme i expeditionslokalen, varjämte man skulle befrias från det störande ljud, som uppkommer vid silverräkningen. Det nuvarande arkivrummet, som med hänsyn till läget måste anses vara för sitt ändamål olämpligt, skulle kunna inredas till blankettförråd. Vidare skulle den nuvarande vaktmästarbostaden om ett rum och kök, som länge ansetts vara otillfredsställande, kunna för en ringa kostnad utökas med ett rum, nämligen det nuvarande tjänstemannarummet.

Genom den *andra* tillbyggnaden skulle erhållas ett rymligt lunchrum för tjänstemännen, varjämte en piskbalkong kunde anordnas till verkställande styrelseledamotens bostadsvåning.

Bankbyggnaden uppvärms för närvarande med lokala eldstäder, kaminer

och kakelugnar. Då ett dylikt system torde vara mindre lämpligt för en bank-lokal, där sedlar och räkenskaper m. m. förvaras, har förslag, avseende anordnande av värmeledning med varmvattensystem, uppgjorts av H. Theorells ingenjörbyrå härstädes, i samband varmed föreslagits införande av w.c.-anläggning.

Då sedan lång tid tillbaka behov av en tvättstuga förelegat, har förslag vidare uppgjorts om inredande av en sådan i källaren.

I särskild skrivelse ovannämnda dag har styrelsen härjämte meddelat, att efter företagen besiktning av fastigheten vissa *reparations- och ändringsarbeten* befunnits erforderliga; och har styrelsen hemställt om medgivande att låta utföra ifrågavarande, i särskild arbetsbeskrivning upptagna arbeten.

Beträffande de i styrelsens förstnämnda skrivelse omförmälda byggnadsarbetena har genom arkitekten O. Öberg, Jönköping, upprättats arbetsbeskrivning, varjämte för utredning av kostnaderna anbud infordrats från viss byggmästare därstädes, och har denne avgivit sådant, slutande å 20 830 kronor. Jämväl beträffande de i styrelsens senare skrivelse omförmälda reparations- och ändringsarbetena har bemälda byggmästare efter anmodan av styrelsen avgivit anbud, slutande detta å 8 820 kronor; och har han förklarar, att därest utförandet av samtliga ifrågavarande arbeten överlämnades åt honom, han vore villig att sänka sina anbud med 15 procent eller således till sammanlagt 25 203 kronor.

För den händelse här ifrågavarande framställning vinner bifall, kommer emellertid anbud att infordras från ytterligare ett par firmor.

I fråga om värmeledning samt erforderliga rörledningsarbeten m. m. har H. Theorells ingenjörbyrå tillstyrkt visst avgivet anbud, slutande å 14 560 kronor. Härtill komma vissa kostnader för anordnande av pumpgrop och gatuledningar å sammanlagt 7 600 kronor.

Ifrågavarande anbud och kostnadssummor hava granskats av professorn E. Lallerstedt, som funnit desamma skäliga. För arvoden och oförutsedda utgifter har Lallerstedt ansett böra ytterligare beräknas dels för byggnadsarbetena 3 297 kronor dels ock för övriga arbeten 3 840 kronor.

Den sammanlagda kostnaden skulle alltså utgöra 28 500 kronor för byggnadsarbetena och 26 000 kronor för övriga arbeten eller således tillhoppa 54 500 kronor.

De kostnader, som äro förenade med ifrågavarande arbeten, äro visserligen ganska stora. Styrelsen har emellertid särskilt framhållit, att såväl bank-lokalerna som vaktmästarebostaden vore i behov av utvidgning, varför tillgodoseendet av sagda behov vore synnerligen önskvärt.

Såsom av det anförda framgår, uppfördes den ifrågavarande byggnaden i slutet av 1880-talet och hava några väsentliga förändringar å densamma där-efter icke vidtagits. Lokalerna äro under sådana förhållanden givetvis mindre tidsenliga och anse fullmäktige därför goda skäl finnas för vidtagande av de här ifrågasatta byggnads- och ändringsarbetena m. m. Vad angår de föreslagna reparationsarbetena, synas även dessa böra komma till utförande.

Ang. riksbankens byggnad i Uppsala.

Beträffande byggnaden i Uppsala är fullmäktiges framställning av i huvudsak följande innehåll:

Sedan 1901 års riksdag bemyndigat fullmäktige att till ett pris av 55 400 kronor inköpa viss tomt i Uppsala, beviljade 1902 års riksdag för uppförande å nämnda tomt av en byggnad till inrymmande av lokaler för riksbankens avdelningskontor på platsen samt för post- och telegraf- jämte telefonexpe-

dition ett belopp av högst 430 000 kronor. Jämlikt riksdagens beslut uppfördes sedermera i enlighet med uppgjorda ritningar och kostnadsförslag en byggnad av sten i tre våningar med källare och vindsvåning, den senare inrymmande vaktmästarbostad. Å nedre botten anordnades lokaler för bankens avdelningskontor och för postkontoret, en trappa upp för postkontoret och telegrafstationen samt två och tre trappor upp bostadslägenheter. Sedan för telegrafverkets räkning beslutits uppförande av särskild byggnad i Uppsala, medgav 1917 års riksdag, att efter det telegrafverkets lokaler blivit lediga, vissa därav betingade förändrade anordningar inom fastigheten finge vidtagas för en kostnad av 54 800 kronor.

I skrivelse den 28 sistlidne mars har styrelsen för avdelningskontoret i Uppsala hemställt, att vissa arbeten inom bankbyggnaden finge komma till utförande. Därvid har styrelsen till en början framhållit, hurusom värmeledningssystemet inom byggnaden vore föråldrat. Byggnadens uppvärmning sker nämligen dels med värmeledning för ånga, dels ock med lokala eldstäder. Värmeledningen omfattar samtliga lokaler i bottenvåningen och våningen en trappa upp. Dessutom finnes ett fåtal radiatorer i våningen två trappor upp och å vinden.

Vid företagen undersökning hade, yttrar styrelsen vidare, läckor påvisats å värmepannorna, vilka ansåges icke kunna fungera under ännu ett värmear; och hade styrelsen därför låtit genom H. Theorells ingenjörbyrå, Stockholm, verkställa utredning angående värmeledning och i samband därmed rörande gas-, vatten- och avloppsledningar inom byggnaden. Enligt denna utredning skulle värmeledning för hela byggnaden anordnas med varmvatten, därför kostnaden beräknats till omkring 28 000 kronor. Kostnaden för den sanitära inredningen har av byrån beräknats till omkring 13 000 kronor. I dessa summor ingå icke några kostnader för byggnads- och målningsarbeten men däremot arvoden för ritningar och kontroll.

Sedan genom byrån anbud infordrats å utförande av värme-, gas-, vatten- och avloppsledningar, har det lägsta anbudet, slutande å 25 675 kronor, förordats till antagande av såväl byrån som kontorsstyrelsen. Härtill kommer kostnaden för anskaffande och uppsättande av ett avhärdningsfilter, som erfordras med anledning av att i Uppsala vattnet är mycket hårt, vilket vore till skada för rörledningar ävensom medförde nackdelar vid tvättning och kokning. Denna kostnad uppgår enligt infordrat anbud till 1 875 kronor. Till de nu angivna beloppen måste emellertid läggas vissa oförutsedda kostnader, som jämte arvode för ritningar och tillsyn beräknats till 6 450 kronor. Härigenom skulle totalkostnaden för anläggningen, fränsett utgifter för byggnads- och målningsarbeten belöpa sig till 34 000 kronor.

Beträffande erforderliga byggnadsarbeten samt reparationsarbeten inom bostadslägenheterna har av inkomna anbud förordats det lägsta, slutande å 6 950 kronor. Jämväl för behövlige målningsarbeten har anbud i vanlig ordning infordrats, och har även här det lägsta anbudet, slutande å 5 650 kronor, tillstyrkts.

Samtliga här ifrågavarande anbud hava granskats av professorn E. Lallerstedt, som förklarar sig icke hava något att erinra mot de avgivna lägsta anbuden men ansett, att ett belopp av 400 kronor borde beräknas för oförutsedda kostnader för byggnads- och målningsarbeten.

Den sammanlagda kostnaden skulle alltså uppgå till 34 000 kronor för rörledningsarbeten m. m. och 13 000 kronor för byggnads- och målningsarbeten m. m. eller tillhopa 47 000 kronor.

Då fullmäktige finna goda skäl vara anförda för de förändringar inom ifrågavarande byggnad, vilka här föreslagits, anse sig fullmäktige böra biträda kontorsstyrelsens framställning.

Under återopande av vad sålunda anförts hava fullmäktige hemställt, att bankoutskottet ville utverka riksdagens bemyndigande för fullmäktige att låta i huvudsaklig överensstämmelse med av fullmäktige angivna förslag *dels* inom riksbankens fastighet i Jönköping utföra byggnads- och ändringsarbeten för en kostnad av högst 54 500 kronor,

dels ock inom bankens fastighet i Uppsala utföra arbeten för anordnande av värmeledning m. m. jämte vissa i samband därmed erforderliga byggnads- och reparationsarbeten för en kostnad av högst 47 000 kronor.

Vid fullmäktiges skrivelse hava fogats vissa ritningar samt övriga till ärendet hörande handlingar.

Utskottet.

Vid den granskning, utskottet ägnat ifrågavarande förslag, har utskottet kommit till den uppfattningen, att de av fullmäktige förordade ändrings- och reparationsarbetena m. m. inom riksbankens fastigheter i Jönköping och Uppsala äro av behovet påkallade. Vid sådant förhållande och då utskottet icke funnit anledning till anmärkning mot de beräknade totalkostnaderna för arbetena i fråga, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att medel för ändamålet ställas till förfogande.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må bemyndiga fullmäktige att låta, i huvudsaklig överensstämmelse med de i fullmäktiges ifrågavarande skrivelse angivna förslagen,

dels inom riksbankens fastighet i Jönköping utföra byggnads- och ändringsarbeten för en kostnad av högst 54 500 kronor,

dels ock inom bankens fastighet i Uppsala utföra arbeten för anordnande av värmeledning m. m. jämte vissa i samband därmed erforderliga byggnads- och reparationsarbeten för en kostnad av högst 47 000 kronor.

Stockholm den 10 maj 1928.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson* i Stensholm, *Petersson* i Olovstorp*, *Enhörning, Lindley, Lindgren, Johansson* i Friggeråker och *Ström*;

från andra kammaren: herrar *Borggren, Winkler, Bäcklund, Lovén, Olsson* i Berg, *Wikström, Kloo* och *Ryberg*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.